

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-736/19-T

Název	Základní škola pro tělesně postižené, Opava, Dostojevského 12
Sídlo	Dostojevského 12, 746 01 Opava
E-mail	hauserovas@skolaprotp.cz
IČ	47813229
Identifikátor	600026761
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Silvie Häuserová
Zřizovatel	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Místo inspekční činnosti	Dostojevského 12, 746 01 Opava
Termín inspekční činnosti	15. 4. 2019 – 17. 4. 2019

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) školského zákona.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a příslušnými rámcovými vzdělávacími programy.

Charakteristika

Základní škola pro tělesně postižené, Opava, Dostojevského 12 (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny - výdejny. Škola byla zřízena pro žáky s tělesným postižením, souběžným postižením více vadami nebo s autismem. Základní vzdělávání je poskytováno žákům se speciálními vzdělávacími potřebami v oborech vzdělání 79-01-C/01 Základní škola a 79-01-B/01 Základní škola speciální.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy zajišťuje vysokou kvalitu výchovy a vzdělávání na základě vnitřních i vnějších hodnotících a kontrolních činností. Školní vzdělávací programy pro realizované obory vzdělání podporují očekávané výstupy a směřují k vytváření dovedností a znalostí žáků dle jejich individuálních, zdravotních a osobnostních předpokladů. Vycházejí ze stávajících podmínek školy, jsou zpracovány přehledně a srozumitelně.

Poradní orgán ředitelky školy pedagogická rada pravidelně projednává opatření týkající se výchovně vzdělávací činnosti školy. K efektivitě vzdělávacího procesu přispívají společné každodenní ranní porady učitelů s vedením školy, jejichž cílem je předání informací o žácích a stanovení účinných vzdělávacích postupů. Díky pečlivému výběru zaměstnanců škola disponuje kvalitním a stabilizovaným pedagogickým sborem. Ředitelka podporuje jejich profesní růst a vytváří jim k tomu potřebné podmínky. Prioritou je zejména vzdělávání v oblasti inovativních metod a forem práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Velká pozornost je věnována maximálnímu možnému rozvoji žáků, k čemuž se využívají speciální místnosti (například snoezelen, ergoterapeutická dílna, infrasauna, bazén). Ve vzdělávacím procesu jsou také využívány vertikalizační stojany, stabilizátory nebo mechanické vozíky. Současné vybavení tříd umožňuje poskytnout individuální polohování a technickou podporu všem potřebným žákům. Pro výchovu a vzdělávání žáků se běžně využívá velká zahrada s herními prvky a sportovním zázemím. Žákům jsou navíc v rámci rehabilitace nabízeny ergoterapie a hipoterapie. Přínosná je realizace dalších specifických terapeutických činností (např. canisterapie). Vedle edukační a reedukační činnosti poskytuje škola také metodickou pomoc především pracovníkům školy, školským institucím i širší veřejnosti. Příkladem takové podpory je publikace zpracovaná a vydaná školou zaměřující se na oblast terapií.

Škola spolupracuje nejenom se školami podobného zaměření, ale i ostatními mateřskými a základními v Opavě a nejbližším okolí, dále se školami středními i vysokými, a dlouhodobě i se zahraniční školou v polské Ratiboři. Kooperace se všemi vzdělávacími institucemi je oboustranně přínosná. Škola pořádá široké spektrum vzdělávacích, sportovních a dalších aktivit, na které zve své partnery. Pořádá akce, soutěže, cyklistické nebo lyžařské výlety, jak pro své žáky, tak i žáky jiných škol. Výrazně tím podporuje rozvoj sociálních kompetencí svých žáků, image školy a vysoký zájem o vzdělávání ve škole. Výborná je komunikace školy se zákonnými zástupci žáků. Snaží se být s nimi v úzkém kontaktu. Ti se aktivně účastní akcí pořádaných školou.

Finanční prostředky, například z projektové činnosti, z magistrátu města Opava, z doplňkové činnosti, z nadačního fondu či od sponzorů, umožňují zkvalitňovat podmínky pro vzdělávání žáků. Znatelný je posun ve vybavení školy v informačních a komunikačních technologiích. Strategickým záměrem školy je přístavba, která by umožnila vybudování dalších specializovaných učeben a rozšíření vzdělávací nabídky o praktickou školu, a tím rozšíření vzdělávací nabídky a další zkvalitnění prostorových a materiálních podmínek.

Žáci jsou přiměřeně svému věku a rozumovým schopnostem průběžně poučováni o bezpečnosti a ochraně zdraví a seznamováni s riziky. Bezpečnost žáků podporuje realizovaná dopravní výchova, kterou škola zapracovala do školních vzdělávacích programů. Škola je zapojena do školního projektu, v rámci kterého je všem žákům poskytováno dotované mléko a mléčné výrobky, ovoce a zelenina. Projektové aktivity vhodně doplňují vzdělávání ve škole a přispívají ke zlepšení stravovacích návyků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V hospitovaných hodinách se střídaly společné činnosti ve třídě, podpůrné terapie a speciálně pedagogická péče. Při vzdělávání převládaly pozitivní vzájemné vztahy mezi vyučujícími a žáky. Průběh vyučovacích hodin učitelky dobře promýšlely, pro pochopení učiva využívaly řadu názorných pomůcek, včetně prostředků informačních a komunikačních technologií. Kvalita výuky ve všech třídách byla příznivě ovlivněna velmi dobrou znalostí speciálních vzdělávacích potřeb žáků. Z forem práce se v hodinách nejčastěji využívala individualizovaná výuka vzhledem ke specifickým potřebám žáků. Při vzdělávání byla uplatňována diferenciací rozsahu učiva, které odpovídalo nárokům na žáky různých ročníků zařazených v jedné třídě a jejich vzdělávacím možnostem. Komunikace žáků s pedagogy, kteří u nich podporovali rozvoj vyjadřovacích schopností kladením otevřených otázek, byla na přiměřené úrovni. Pedagogové účinně podporovali možnost žáků lépe a samostatně se orientovat v prostoru a čase. Velmi přínosná byla činnost asistentů pedagoga, a to především při plnění diferencovaně zadaných úkolů. Velmi dobře se dařilo tlumit a eliminovat občasné nevhodné projevy žáků a posilovat u nich základy sebeobsluhy k dosažení maximální možné míry samostatnosti. Ve většině případů pedagogové poskytovali žákům okamžitou zpětnou vazbu o jejich momentálních výkonech a úspěšnosti i projevech chování. Při hodnocení byli objektivní, zaměřovali se na pozitivní hodnocení, které žáky stimulovalo pro plnění dalších úkolů i běžných činností.

Důležitou součástí pedagogické práce bylo rozvíjení a stimulace hrubé motoriky, která pozitivně ovlivňuje jemnou motoriku, grafomotoriku i motoriku orofaciální oblasti. Kromě rozvíjení pohybových dovedností žáků v tělocvičně bylo v rámci výuky využíváno polohování a vertikalizování, cvičení na rehabilitačních míčích a válcích, pobyt v suchém bazénu i klasickém bazénu. Specifikem školy je rehabilitace či poskytování logopedické péče v prostorách školy. Tyto služby jsou vykonávány specializovanými pracovníky ve spolupráci s pedagogickými pracovníky školy a pod přímým dohledem odborníků z praxe formou supervize.

Hodiny rehabilitační tělesné výchovy v základní škole speciální byly promyšlené do všech detailů a přímo zaměřené na potřeby a rozvoj pohybových dovedností jednotlivých žáků. Vyučující a asistenti pedagoga dodávaly žákům sebedůvěru a evidentně u těžce handicapovaných a nemluvicích žáků stimulovaly jejich pocit libosti a radosti. Při smyslové a řečové výchově, matematice a muzikoterapii učitelky dle individuálních potřeb žáků využívaly alternativní způsoby komunikace, opíraly se o dostatečně zřetelný názor, zadané úkoly se vzájemně efektivně prolínaly. Zvolené formy a speciální metodické postupy za podpory kompenzačních, reedukačních a rehabilitačních pomůcek i didaktické techniky byly efektivní. Vhodné střídání činností a posloupné zadávání úkolů výrazně podpořily individuální predispozice žáků s respektováním jejich schopností. Efektivně byly realizovány individuální činnosti s žáky, které účinně žáky stimulují a zároveň plní relaxační funkci. Individualizace a diferenciací výuky byly zřejmě ve všech fázích vyučovací hodiny a výrazně tak umožnily žákům plnit požadované úkoly.

V hospitovaných hodinách v základní škole vyučující uplatňovali funkční frontální formu výuky, prokládanou kooperativními činnostními metodami a vhodně volenou relaxací. Aktivitu žáků podněcovalo promyšlené střídání činností a motivační průběžné hodnocení jednotlivců. Vedle materiálů připravených učiteli, žáci samostatně využívali učebnice, obrazové materiály, kopírované texty, a rovněž prostředky informačních a komunikačních technologií. Ve vyučovacích hodinách učitelé však jen výjimečně prováděli pravidelné závěrečné vyhodnocování vzdělávacího pokroku jednotlivých žáků. V menší míře byli žáci vedeni k sebehodnocení či vzájemnému hodnocení. Průběžně však poskytovali žákům zpětnou vazbu, hodnotili kladně každý pokrok či zvládnutí zadaného úkolu.

Vzdělávání probíhalo v bezpečném prostředí a klidné pracovní atmosféře. Vyučující v průběhu výuky zohledňovali potřeby a možnosti žáků a vytvářeli pro ně příznivé sociální, emocionální i pracovní klima.

Při vzdělávání žáků ve školní družině byly vhodně zařazeny odpočinkové a zájmové činnosti s cílem poskytnout zejména prostor pro relaxaci, ale rovněž je vést k vhodnému využití volného času. Vychovatelky žákům volily aktivity podle momentálních potřeb, poskytovaly jim dostatek příležitostí k seberealizaci, dle jejich možností a schopností. K dispozici bylo dostatečné množství speciálních her a hraček.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Ověřování výsledků vzdělávání je přizpůsobeno speciálním vzdělávacím potřebám jednotlivých žáků. Škola ho provádí pouze vlastními nástroji. Učitelé průběžně získávají podklady a informace pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, k ověřování znalostí používají obvyklé metody zkoušení a písemných prověrek. Výsledky vzdělávání vyhodnocují v souladu s pravidly pro hodnocení, která jsou součástí školního řádu. Výsledky vzdělávání za jednotlivá klasifikační období a chování žáků vyučující pravidelně projednávají a vyhodnocují na pedagogických radách. O výsledcích vzdělávání škola průběžně a dostatečně informuje zákonné zástupce žáků, efektivní je podávání informací prostřednictvím školního informačního systému, formou pravidelných třídních schůzek či při osobních setkáních ve škole. Žáci se zapojují především do akcí organizovaných školou.

Z analýzy celkových výsledků školy je zřejmé, že žáci dosáhli v minulém školním roce průměrných výsledků, srovnatelných s předchozím hodnoceným obdobím. Na vzdělávací výsledky žáků má v mnoha případech vliv vývoj jejich zdravotního stavu, což ovlivňuje zejména pravidelnou školní docházku. Pro tyto případy je vytvořen systém podpory, který umožňuje žákům dosáhnout na konci základního vzdělávání úroveň klíčových kompetencí podle schopností a v rámci jejich možností. Výchovná opatření učitelé ukládají rovnoměrně, ve sledovaném období počet udělených pochval a ocenění žáků převyšoval počet uložených kázeňských opatření.

Komplexní činnost školního poradenského pracoviště a nastavení preventivních mechanismů vychází z potřeb školy. Zaměřuje se především na řešení vzdělávacích problémů i nevhodných projevů chování žáků, podporu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Žáci se slabými školními výsledky a ohrožení neprospěchem jsou soustavně sledováni, umožněno je jim doučování, zákonným zástupcům žáků jsou poskytovány konzultace či přímá podpora v rodině. Škola má promyšlenou strategii předcházení školnímu neúspěchu, kterou úspěšně naplňuje. Výsledky vzdělávání pozitivně ovlivňují tradiční školní akce, pořádání akcí pro žáky jiných škol a účelná spolupráce školy s většinou partnerů a zejména se zákonnými zástupci žáků.

Efektivitu vzdělávání žáků s potřebou podpůrných opatření zvyšuje nejen personální zajištění školního poradenského pracoviště, ale i činnost všech pedagogických pracovníků školy. Pro lepší podporu žákům, pedagogům i zákonným zástupcům žáků by bylo vhodné rozšíření školního poradenského pracoviště o školního psychologa, který by obohatil nabídku školských služeb, řešil aktuální i chronické psychické stavy apod. Realizovaná podpůrná opatření vycházejí z doporučení školských poradenských pracovišť, jejich účinnost je pravidelně vyhodnocována. Škola vytváří motivační podmínky pro účast žáků v tematických soutěžích, organizuje mezi jinými i návštěvy Světa techniky v Ostravě. Zapojení do projektu podporujícího finanční gramotnost vedlo k získání bronzového certifikátu Finančně gramotná škola (Global Money Week).

U většiny žáků se úspěšně daří vytvářet sociální komunikaci a interakci, připravovat žáky na společenské uplatnění, podporovat soběstačnost a zkvalitňovat život jedince s přiznanými podpůrnými opatřeními. Dobrým výsledkem práce školy je také skutečnost, že většina absolventů školy pokračuje v dalším vzdělávání ve středních školách.

Výsledky vzdělávání ve školní družině jsou v souladu s cíli stanovenými ve školním vzdělávacím programu, které se daří naplňovat. Ve školní družině jsou rozvíjeny především kompetence komunikativní a sociální. Žáci jsou vedeni ke smysluplnému využití volného času. Školní družina prezentuje svou činnost zejména akcemi pořádanými pro žáky a jejich zákonné zástupce v úzké spolupráci s učiteli základní školy.

Závěry

Vývoj školy

- Postupné a důsledné naplňování školních vzdělávacích programů a realizace cílených aktivit vytváří žákům kvalitní podmínky pro jejich vstup do reálného života.
- Další zkvalitňování materiálních a personálních podmínek školy.

Silné stránky

- Aktivní zapojení do projektové činnosti, a zejména výstupy z nich, v podobě publikací, přispívají k metodické podpoře pedagogických pracovníků školy a k výměně pedagogických zkušeností s dalšími školami.
- Příkladná a oboustranně přínosná spolupráce s partnery školy, zejména se zákonnými zástupci žáků.
- Průběžné vyhodnocování vzdělávacích postupů a rizik na ranních poradách umožňuje efektivní plánování vzdělávacích postupů v průběhu vyučovacího dne a maximální rozvoj individuálních schopností a dovedností žáků.
- Příkladná a účelná rehabilitační a logopedická péče přímo ve škole včetně supervize z řad odborníků z praxe umožňuje kvalitní naplňování speciálních vzdělávacích potřeb žáků.
- Individualizovaný přístup vyučujících k žákům podporoval jejich osobnostní rozvoj, pozitivně ovlivňoval průběh a výsledky vzdělávání žáků a jejich zájem o výuku.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Menší míra uplatňování hodnocení pokroku každého žáka a sebereflexe žáků zejména v oboru vzdělání Základní škola.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Vést žáky přiměřeně jejich možnostem k rozvoji dovednosti sebehodnocení a vzájemného hodnocení, častěji vyhodnocovat individuální pokrok žáka.
- Realizovat ve spolupráci se zřizovatelem záměr rozšíření prostor školy přístavbou a tím pokračovat nejen v dalším zkvalitňování vzdělávacích podmínek, a vytvořit i předpoklady pro doplnění vzdělávací nabídky o obor vzdělání praktická škola.
- Posílit tým školního poradenského pracoviště o školního psychologa, čímž by se obohatila nabídka služeb pro žáky i zákonné zástupce.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 21 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříků škol a školských zařízení ze dne 15. 4. 2019
2. Jmenovací dekret na pracovní místo ředitelky Základní školy pro tělesně postižené, Opava, Dostojevského 12 s účinností od 1. 1. 2011
3. Škola pro život - školní vzdělávací program pro základní vzdělávání s platností od 1. 9. 2016 s dodatky č. 1 až 3 s přílohou
4. Škola pro život - školní vzdělávací program pro obor vzdělání základní škola speciální s platností od 1. 9. 2010
5. Školní vzdělávací program školní družiny Veselá školní družina s platností od 1. 1. 2015
6. Školní matrika základní školy a školní družiny vedená ve školní roce 2018/2019
7. Koncepce rozvoje školy na období 2018 – 2020
8. Školní řád základní školy ze dne 1. září 2017 včetně Pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání
9. Vnitřní řád školní družiny ze dne 1. 9. 2018
10. Organizační řád ze dne 14. 4. 2011 a s účinností od téhož dne
11. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2018/2019
12. Rozvrhy vyučovacích hodin podle tříd a vyučujících s platností od 1. 9. 2018
13. Třídní knihy všech tříd vedené ve školním roce 2018/2019

14. Přehledy výchovně vzdělávací práce ve školní družině vedené ve školním roce 2018/2019
15. Záznamy z pedagogických rad vedené ve školním roce 2018/2019
16. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků základní školy včetně osvědčení o absolvovaných vzdělávacích akcích
17. Plán práce, školní rok 2018/2019 (včetně příloh: Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, Plán kontrolní a hospitační činnosti aj.)
18. Souhrnná dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve školním roce 2018/2019
19. Dokumentace školního poradenského pracoviště včetně preventivních programů, školní rok 2018/2019
20. Smlouva o zajištění školního stravování uzavřená školou se Zařízením školního stravování Opava, příspěvkovou organizací s účinností od 1. 9. 2013 včetně dodatků
21. Dokumentace školy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků vedená ve školním roce 2018/2019
22. Kniha úrazů žáků vedená ve školním roce 2018/2019
23. Účetní závěrka sestavená ke dni 31. 12. 2018
24. Finanční vypořádání vztahů se státním rozpočtem za rok 2018

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Moravskoslezský inspektorát, Matiční 20, 702 00 Ostrava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.t@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Kazimierz Worek, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Kazimierz Worek v. r.

Mgr. Daniel Jakubek, školní inspektor

Mgr. Daniel Jakubek v. r.

Ing. Alena Ledabylová, kontrolní pracovnice

Ing. Alena Ledabylová v. r.

Bc. Blanka Benčíčová, kontrolní pracovnice

Bc. Blanka Benčíčová v. r.

V Ostravě 6. 5. 2019

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Silvie Häuserová, ředitelka školy

Mgr. Silvie Häuserová v. r.

V Opavě 13. 5. 2019